

कल्मिषन् (von कल्प् oder कल्प) adj. ein Ausdruck aus dem Würfelspiel VS. 30, 18. — Vgl. अधिकल्पन्.

कल्प्य adj. 1) partic. fut. pass. von कल्प P. 3, 1, 110. Vop. 26, 17, 18. zuzuwenden, anzuweisen: कालोपनातिथिकल्पभागं वन्यम् Ragh. (ed Calc.) 3, 9. Str.: कल्प. — 2) von कल्प, das Ritual betreffend MADRUS. in Ind. St. 1, 14.

कल्मन् n. = कर्मन् Kāc. zu P. 8, 2, 18.

कल्मलं viell. Glanz (etwa der Sterne) AV. 15, 2, 1.

कल्मलीक n. so v. a. तेजस् Sū. zu RV. 2, 33, 8.

कल्मलीकिन् adj. so v. a. ज्वलत् flammend, brennend Naigh. 1, 17. नमस्या कल्मलीकिन् नमोभिर्गृणीमस्मि त्वेपं रुद्रस्य नाम RV. 2, 33, 8.

कल्मप = कर्मप Kāc. zu P. 8, 2, 18. 1) m. (Bhāg. P. 8, 7, 43) n. (die Lexicographen und Siddh. K. 249, b, 5, wo fälschlich कल्माष gelesen wird) Fleck, Schmutz; Sünde AK. 1, 1, 4, 1. H. 1381. MED. sh. 33 (alle kennen nur die übertragene Bed.). डल्मि ह्यस्य निरयः शशाङ्कस्येव कल्मषम् R. 2, 36, 27. जलकल्मप m. Schmutz, Bodensatz im Wasser, vom Gift, welches bei der Quirlung des Oceans hervorkam, Bhāg. P. 8, 7, 43. Meist in übertr. Bed.: तपसा कल्मषं कृत्ति M. 12, 104. अकल्मपः कल्मषाणां कर्ता MBh. 3, 14196. येनाकर्तुः — वेनकल्मषमुत्त्वणम् Bhāg. P. 4, 14, 46. कल्मपधंसवारिन् ad Hir. I, 17. वीतकल्मप M. 12, 22. व्यपेत° 4, 260. 12, 18. विगतकल्मषा R. 1, 1, 82. धूतकल्मष MBh. 1, 2442. f. आ विद्य. 2, 20. निर्धूत° Bhāg. 3, 17. क्षयित° 4, 30. निर्दग्ध° (घनलेन) Pāṇkāt. III, 189. ज्ञानाग्निना रुन्धितकर्मकल्मषा: Bhāg. P. 8, 21, 2. विकल्मप MBh. 3, 8027. विकल्मषा R. 2, 29, 16. निष्कल्मषा Pāṇkāt. III, 212. निष्कल्मषीभूत Jāg. 3, 218. अकल्मष BRAHMA-P. in LA. 52, 7. — 2) n. eine best. Hölle MED. — 3) n. die Hand unterhalb des Handgelenks Trik. 2, 6, 26. — 4) adj. schmutzig H. 1433. Sch. Ġaṭābh. im ÇKDr. — Vgl. कलुप, कल्क, कल्माप, कल्मिष.

कल्माष 1) adj. f. कल्माषी P. 4, 1, 40. Sch. gaṇa गौरादि zu 41. bunt, gesprenkelt (als m. die Farbe selbst) AK. 1, 1, 4, 26. H. 1398. an. 3, 732. VS. 24, 7. 29, 58. 59. TS. 5, 6, 32, 1. Āc. Gṛh. 4, 9. Çat. Br. 6, 3, 1, 32. Kāṭ. Ça. 16, 2, 5. पुरस्तादग्नेः कल्माषं दण्डं निक्ष्य KAUC. 10. काण्ड 86. तितिरिकल्माषाः (अश्वाः) MBh. 2, 1043. 1824. 2083. 3, 4015. कल्माषयोग 13, 4389. कुण्डलाः (नागाः) 1, 798. धेनुं कल्माषीम् Viçv. 2, 20. schwarz H. an. MED. sh. 33. schwarz-weiß MED. — 2) m. a) ein Rakshas H. an. MED.; vgl. u. कल्माषता und कल्माषपाद. — b) eine wohlriechende Reisart (गन्धशालि) Rāg. im ÇKDr. — c) N. pr. eines Nāga: कल्माषश्वतो MBh. 1, 1552. — d) eine Form des Feuers HARIV. 10465. — e) N. pr. eines Dieners der Sonne, der mit Jama identificiert wird, Vjāpi zu H. 103. — f) Çākjamuni in einer früheren Geburt Vjāpi zu H. 233. — 3) f. कल्माषी a) eine gesprenkelte Kuh: (शालाम्) चित्रां पुष्पोपकृष्टेण कल्माषीमिव सुप्रभाम् R. 5, 13, 16. अमितः सो ऽथ कल्माषी गङ्गाकूले परिधमन् MBh. 1, 6360. — b) N. pr. eines Flusses MBh. 2, 2575. — 4) n. Fleck Çat. Br. 6, 3, 1, 31. — Vgl. अकल्माष.

कल्माषकण्ठ (क° + कण्ठ) m. ein Bein. Çiva's Hā. 8. — Vgl. नीलकण्ठ u. s. w.

कल्माषययीव (क° + ययीव) adj. buntackig AV. 3, 27, 5. 12, 3, 59.

कल्माषतनुर (क° + त°) m. N. pr. eines Mannes PRAVARĪDH. in Verz. d. B. H. 59, 10.

II. Theil.

कल्माषता (von कल्माप) f. Buntheit, gesprenkelte Farbe: रत्नसंभावमापन्नः पादे कल्माषतो गतः Bhāg. P. 9, 9, 25.

कल्माषपाद (क° + पाद) m. N. pr. eines Nachkommen von Ikshvāku, der in einen Rākshasa verwandelt wurde, MBh. 1, 6696. fgg. 4737. 8, 2092. HARIV. 817. R. 1, 70, 39. 2, 110, 29. VP. 382. 380, N. 11. 384, N. 15. LIA. 1, 724. Anh. VIII. IX. X, N. 20. CVII.

कल्माषाङ्गि (क° + अङ्गि) m. = कल्माषपाद Bhāg. P. 9, 9, 18.

कल्प्य 1) adj. a) wohl auf, gesund AK. 2, 6, 2, 8. 3, 4, 24, 161. H. 474. an. 2, 347. MED. j. 8. Jāg. 1, 28. यावदेव भवेत्कल्प्यस्तावच्छ्रेयः समाचरेत् MBh. 2, 1974. कल्प्ये वयसि Vikr. 42 falsche Lesart für कल्पे. — b) gerüstet, bereit AK. 3, 4, 24, 161. H. an. MED. (lies सज्ज st. सय्य). कल्प्यस्व कथमेतो कल्प्याः स्म आचरेण तव MBh. 1, 865. लब्धा रयं धनुश्चैव तथा तय्ये महेषुधी । वभूव कल्प्यः कैतियः प्रहृष्टः सत्यकर्मणि ॥ 8195. fg. कल्प्यो स्वे भगवन्धोदुमपि सर्वैः सुरासुरैः 8202. — c) geschickt (दत्त) H. an. MED. — d) angenehm, erfreulich (von einer Rede) AK. 1, 1, 5, 18. H. 273. H. an. MED. belehrend, ermahnend MED.; vgl. कल्याण. — e) taubstumm MED.; vgl. कल und कल. — 2) n. Tagesanbruch AK. 1, 1, 2, 2. Trik. 3, 3, 102. H. 139. H. an. MED. कल्प्यम् adv. mit Tagesanbruch MBh. 1, 6304. 2, 558. 3, 8262. 13, 1557. 5210. N. 24, 43. R. 2, 26, 29. 3, 22, 15. 74. 2. कल्प्यं कल्प्यम् 4, 44, 112. MBh. in BENF. Chr. 37, 31. कल्प्ये dass. Bhāg. P. 4, 24, 78. कल्प्यप्रबोधन MBh. 13, 5217; vgl. अतिकल्प्यम्. — 3) ein be- rauschendes Getränk, n. H. an. कल्प्या f. MED.; vgl. कल्प.

कल्प्यजग्धि (क° + ज°) f. Morgenimbiss Ġaṭādh. im ÇKDr.

कल्प्यत्व (von कल्प्य) n. Gesundheit Ġaṭādh. im ÇKDr.

कल्प्यपाल m. = कल्पपाल ÇKDr. angeblich nach H.

कल्प्यपालक m. dass. Çābdam. im ÇKDr. — Vgl. कल्यापालक.

कल्प्यवर्त (क° + वर्त°) m. Morgenimbiss Trik. 2, 9, 18. H. 423. Hā. 99. n. übertr. in der Bed. von Kleinigkeit, eine ganz unbedeutende Sache Mṛkku. 34, 10; vgl. im Prākṛt इत्थीकल्लवत्तस्स कार्पोनं für eine solche unbedeutende Sache wie ein Weib 60, 19. अथकल्लवत्तकार्पादे 131, 15. — Vgl. प्रातराण.

कल्याण Çānt. 2, 19. 1) adj. f. कल्याणा und कल्याणी (nur dieses zu belegen) gaṇa बद्धादि zu P. 4, 1, 45. schön, lieblich, freundlich, trefflich; erspriesslich, faustus Nir. 2, 3. AK. 1, 1, 4, 3. कल्याणीर्जया RV. 3, 53, 6. 4, 58, 8. 10, 30, 5. Çat. Br. 11, 6, 1, 7. R. 3, 23, 21. Agni RV. 1, 31, 9. कल्याणकटक Hir. 34, 17. कल्याणपुच्छी P. 4, 1, 55. Vārt. 1, Sch. कल्याणतरं रूपम् Çat. Br. 14, 7, 2, 5. यद्येतां वाचं कल्याणीमा वदीनि VS. 26, 2. MBh. 1, 6590. 3, 10373. वागकल्याणी AK. 1, 1, 5, 18. यथा याचन्कल्याणं वदेत् Çat. Br. 2, 3, 4, 11. 14. 3, 5, 17. 14, 4, 1, 3. MBh. 1, 3013. कीर्ति TS. 7, 4, 8, 3. Līṭ. 3, 11. कल्याणनामन् KAUC. 78. धेनु AV. 5, 17, 18. 6, 107, 3. 139, 3. कल्याणं लोकमन्त्रिणीत् Çat. Br. 4, 3, 8, 11. Nir. 9, 4. उदकस्तव कल्याणी भविता N. 12, 67. ज्ञातस्य नदीकूले तस्य तृणस्यापि जन्म कल्याणम् Pāṇkāt. I, 34. कल्याणीपञ्चमा रात्रयः Nächte, unter denen die fünfte glücklich ist, कल्याणीप्रिय (d. i. कल्याणी प्रिया यस्य), कल्याणीमनोस P. 5, 4, 116. Sch. Vop. 6, 15. कल्याणीपञ्चमी (पन्न) 16. Eben so erhält sich der Charakter eines vorang. fem., wenn कल्याणी, in demselben Casusverhältniss gedacht, im comp. nachfolgt, gaṇa प्रियादि zu P. 6, 3, 34. Vop. 6, 13. Im voc. als Anrede: Trefflicher, Treffliche